

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség:
Főtér 27. szám. hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Megjelen minden vasárnap reggel.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:
Egész évre 4 ft. Félévre 2 ft. Negyedévre 1 ft.
Hirdetéseket a kiadóhivatal mérsékelt árajzok szerint számít. Egyes szám ára 3 kr.

Kiadóhivatal:
Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetés és hirdetési díjak küldendők.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.
Nyilttér petit sora 30 kr.

A nyomor jelöltjei.

„Magyarország elsősorban földművelő állam“. Ezzel a hangzatos frázissal hozakodnak elő azok a t. urak, a kik háttérbe iparkodnak nyomni minden más foglalkozást, a földművelést és a gazdálkodáson kívül. Mintha, más foglalkozásnak, az iparnak és a kereskedelemnek nem is lenne létjogosultsága az ország határain belül. Szerintök, nem is válik hasznára az országnak, ha valaki mással foglalkozik, mint a mezőgazdasággal.

Ezek a t. agráriusok, tényleg annyira vitték szájkodásukkal a dolgokat, hogy nem csak külföldön: hanem saját édes hazánkban is a közönség jó része abban a véleményben van, hogy a nyers termeléssel foglalkozó gazdaságon kívül, más foglalkozás nagyon csekély, vagy éppen semmi hasznot nem nyújt az államnak.

Ilyen gondolkozás mellett nem csoda, ha sem az ipar, sem a kereskedelem iránt rokonszenvvel nem viseltetnek; a tudományt pedig éppen haszontalan portékának tartják, mely szerintök nem érdemli meg még a figyelmet sem. Sőt egyesek, a tudományos pályán működő egyéneket,

mint haszonvehetetlen lényeket, egyszerűen lenézik.

A tudományos pálya iránti ellenszenv, sehol sines oly roppant mértékben kifejlődve: mint nálunk, a Magyar-Alföldön. Ezt az ellenszenvet különösen fokozzák a nép kegyét hajhászó demagogok.

Hiszen, ha valaki nálunk népszerű akar lenni, nem kell egyebet tennie, mint az intelligens osztály ellen lázítania a földművelő osztályt; ennél népszerűbb és a nép szája íze szerinti témát keresve sem talál. Az intelligens ember iránti gyűlöletben kezet fog egymással a napszámos és gazda, a munkás és munkaadó, a szocialista és a nagybirtokos. Nevezetes, hogy ez a rendkívüli ellenszenv éppen a vagyontalan intelligencia ellen irányul.

Hogy ez így van, arra számtalan példát hozhatnánk fel. Hiszen akárhányszor tapasztalhatjuk, hogy a legnépszerűtlenebb intelligens ember, ha egyszer, bármi uton, vagyont szerez, népszerűsége és tekintélye azonnal emelkedik, sőt azonnal köztisztületben részesítik. Még, ha a legbecsületesebb, ha a közügyek terén a legönzettebb is, de ha vagyontalan, a legutolsó napszámos éppen úgy lenézi, mint a legnagyobb földbirtokos.

Éppen ezért, nem lehet csodálkozni azon, hogy a tudományos pályán működő ifjuság körében, a m. kir. egyetemen az inség ütötte fel táborát. Hiszen a nagy közönség, legnagyobb része, nem hogy segitené a nyomorban sinlődő ifjúságot, hanem ellenszenvvel viseltetik irányukban éppen azért: mert a tudományos pályára készülnek.

Mi elhisszük, hogy a magyar gazdálkodó, okos, józan gondolkodású, sőt azt is elhisszük, hogy humánus, de csak az olyan háziállatokkal szemben, melyeknek hasznát veszi; ellenben, nagyon sok jóra való tudományos ifjú akár éhen halhat miattok.

Hát bizony ezeket a körülményeket, nagyon is megkellene gondolniok azon ifjaknak, a kik minden segélyre való kilátás nélkül hagyják el otthonukat, hogy a tudományok mezején szerezzenek babérkoszorút. Mert azt hisszük, hogy előbb tehetnek szert martyr koszorúra. Sőt, midőn otthonukból eltávoznak, a nyomor jelöltjei lesznek.

Tél elején.

(S.) Alvóra indul a természet és életre a társadalom. Magyarország indrusztriából él és így természetes, hogy

TÁRCZA.

Jethro Starr.
Ira: Miss Kate Barry.

(S.) Danveres városában már vagy tíz éve nem történt feltűnést keltő baleset. Egy szép reggel azonban egy öreg háztulajdonost ágyában meggyilkolva találtak. Képzhető tehát az igazságot; a kis városkában és környékén egyébről sem beszéltek.

Jethro Starr, a kit teljesen korrekt, részrehajlatlan és nagy tudományu ügyésznek ismertek, az ítélet kihirdetésének napja előtti délután, mély gondolatokba merülten áll ridég lakásának egyik utcára nyíló ablakánál. Hogyis ne lett volna megzavarva lelkének egyensúlya, mikor a gyilkosság elkövetésével gyanúsított Thomass Marsson vetélytársa volt és minden jel arra mutatott, hogy szerelmét is bírja annak a leánynak, a kiből ő — a közvádó — ideálját találta föl és a kit a komoly ember szívének egész melegével szeretett.

Az ügyész urat gazdasszonya zavarta fel álmodozásából.

— Egy hölgy óhajt beszélni önnel — mondá — azt hiszem, Sessions kisasszony.

— Eszter! — kiáltott fel az ügyész tompa hangon, hogy a kint várakozó látogató meg ne hallja. — Az Istenért! mit keres nálam ma, az ítélethirdetés előtt? Isten nevébe vezesse hát be.

Bajos megjelenésű hölgy lépett a szobába, Jethro Starr eléje ment, kezét nyújtotta neki, mire a nő mélyen elpirult.

Fekete szeméit az ügyészre szögezve, édes, a férfinak szívébe lopódzó hangon kérdé:

— Közvádó ur, hiszi ön, hogy Dick Nolan tanu igazat vallott ma reggel?

Jethro Starr vissza lépett és csodálkozva tekintett a leánynak. Ilyen kérdés, ilyen körülmények között kellemetlenül érintette és állásának méltóságát veszélyeztette.

— Lattam, hogy ügyész ur folyton a tanút nézte és úgy látszik, a keresztkérdések nagyon érdekelték önt.

— Eszter, erről a dologról nem beszélhetek — mondá a közvádó határozott, de nyájas hangon. — Kegyed feledői látszik, hogy én mivel tartozom állásomnak. Ügyész vagyok és bár mily dologról szívesen beszélgetek kegyeddal más körülmények közt, most erről a társalgást a legjobb akarat mellett sem folytathatom.

— De legalább megnyugtathat. Megmondhatja mi a véleménye a tanuvallomásról. Hogy a vádlott ellen billenti-e a mérleget? Hogy Dick Nolan képes lesz-e őt gályarabságra juttatni?

Jethro Starr heves kézmozdulatot tett, a melyből következtetni lehetett arra, hogy milyen lelkesenvedéseket állt ki. Sessions Eszter a legérthetőbben fedezte fel a maga érzelmeit. Szereti Tom Massont, a vizsgálati foglyot és ez az ember az ő ekeseredett ve-

télytársa, a kitől csak a halál tudja megszabadítani.

Eszter a férfi szemébe tekintett, de abból nem olvasot ki semmit.

Szajtelme sem volt róla, hogy az ügyész az egész tárgyalás alatt csak őt, egyedül őt nézi, sőt a fölött töprenkedik, hogy a leány jön-e majd feleségül, ha a gyilkossággal vádlott foglyot a törvény halálra ítéli.

— Minden öntől függ — Mondá Eszter. — Nekem azt mondták, hogy a fogoly sorsát az ön vádbeszéde fogja eldönteni. Ha ön az igazság pártjára áll és azt mondja az esküdtszéknek, hogy Dick Nolan megbízhatlan tanu, akkor Tom Massont fölmentik. Ha pedig azt mondja, hogy...

— Az ég szerelmére, Eszter, ne folytassa tovább — szakítá félbe Jethro Starr, a leánynak mindkét kezét megfogva. Gondolja meg, hogy nem egyedül lakom ebben a házban és ha valaki meghallja, könnyen félre magyarázhatja a dolgot. Engedje, hogy kikísérjem a kapuig. Reméljük, hogy minden jóra fordul.

— De hiszen ön nem adott reményt!

— Kegyed nem tudja mit cselekszik. Én vádló vagyok és esküt tettem hogy kötelességemet híven fogom teljesíteni. Az esküdtszék a döntő hatalom és ha a tanuvallomást nem találja elég terhelőnek, mindenestre fel fogja menteni a vádlottat.

A leány egyideig szótlanul állt előtte és a mint az ügyésznek szemébe nézett, látta,

mikor a természet áldásaiért dolgozni és azt le kell szüntetni, szóval a kenyérszerzés robotja között, a társadalmi mozgalmak stagnáltak. Most éled fel a társadalom, mikor a természet egy időre meghalt, álomba szenderült.

És szerencsés város az, a hol a társadalmi czélokért legalább télen valamelyes hevület mutatkozik.

Hiszzen minél modernebb berendezkedést foganatosít az állam, annál hatékonyabb társadalmi támogatást igényel.

E század az emberszeretet százada és a pauperizmusnak hova-tovább ijesztő jelei mutatkoznak. Városom! Megyém lelkes hölgyei ez az önök szezonja.

Mily nemes, mily dicső dolog lesz a nyomor kényeit törölgetni. Valóban, magyar nőnek születni dicső és nagy gondolat és a társadalmi nyomort megenyhíteni, az önök, Eötvös szerint az emberiség szebb és jobb felének áll kötelességében. Jőjjetek filatropikus századok ragyogó keresztjei: vörös és fehér keresztet; jőjjetek ti sokszor kigunyolt, de valójában fontos társadalmi munkát végző nőegyesületek, itt vagytok-e ti szegény iskolás gyermekeket gyámolító, öltöztető, tanszerekkel ellátó egyesületei; itt vagytok-e, az emberszerető század speciális támogatói, leveles és eleségosztó népkonyhák.

Megyém, városom lelkes hölgyei, a hidegre hajló időre célozva a költővel kiáltok hozzátok; itt az idő, most vagy soha,

De tisztelt férfitársadalom, ezzel nincs vége.

Mert nincs ott nemzeti haladás, hol lelkes társadalmi munka nincs. Egy haladó nemzetnek eleven a közléte és minden közintézmény iránt meleg az ő érdeklődése.

Oly sok ebben a poliglott államban a magyar társadalom kötelessége, hogy ezt tételesen felsorolni nem lehetne.

Itt csak egy sürgős feladatot emlitünk meg, melynek teljesítése, az iniciatíva a művelt társadalomra és főleg a honorációra vár. Értjük azt, hogy sürgősen kell gondoskodnunk azok kellő szórakozásáról, a kiket a munkaszünet kedvezménye kidobott romboló szórakozásoknak. Ez is olyan thema, a mi fölött mi újságírók egy líternyi ténzt el tudnánk fogyasztani.

De ez nem tart attól vissza, hogy szüntelenül nem hozzuk szóba. Értjük az iparos osztály és kézműmunkásoknak szórakoztatására rendezendő népszerű felolvasásokat.

A Vasárnapi munkaszünetről szóló törvény egy tarthatatlan állapotot stípuált: a szórakozásnak dözsölő rendszerét. Bizonytalán a halhatatlan Baross nem a kávéházak, korezmák, hogy egyébről hallgassunk fölvirágzását akarta, hanem azt, hogy az emberi testnek a pihenésre szolgáló alkalma megadassék.

És világos lehet mindenki előtt, hogy törvényhozási intézkedésekkel az iparos osztály költséges szórakozásától elvonassék.

Itt nekünk kell tenni. A dolog nem olyan ördögös, hogy a társadalmunk meg ne tehetné, csak egy kis jóakarattal kell hozzá.

És a czélnál aunk természete szerint főleg a kultura elsőrendű munkásaira; a lelkesekre, a tanárookra és tanítóokra számítunk. Lássunk részük-ről egy kis jóakarattal, valamint felhívjuk az ipartestületet, hogy a rendezést kezébe vegye. Hisz a mit mi teszünk, az úgy is szerény kezdet.

A művelt külföld már ott áll, hogy ingyen színelőadások, hangversenyek állnak a munkásnép szórakozására. Azt hisszük, hogy a tél rendezés kontemplációnk nem marad teljesen a pusztába kiáltó szó, hanem valamennyire eredményre is fog vezetni. Valóban örvendeni fogunk, ha e kérdés körül támadt mozgalomról beszámolhatunk.

UJDONSÁGOK.

— **Vármegyei közgyűlés.** Csongrádvármegye törvényhatósági bizottsága a f. évi december hó 13 án tartja meg évnegyedes rendes téli közgyűlését. Ezt megelőzően fog üléseni az állandó választmány, hogy a közgyűlés elé kerülő ügyeket határozati javaslattal ellássa.

— **Jóváhagyott határozat.** Csongrádvármegye törvényhatósági bizottságának azt a közgyűlési határozatát, mellyel — a közmívelődés alap terhére — a cirkveneciai László gyermek-otthon czéljaira 100 frtot szavaztak meg, a belügyminister jóváhagyta.

— **Fölolvasások.** Mint haljuk, az ipartestületi tagok közölgom indult meg az iránt, hogy a téli estéken, lehetőleg ünnepek és vasárnapok alkalmával, tagjaik, ugyszintén az értelmesebb földműves és munkásnép számára fölolvasásokat rendezzenek. Az eszme a milyen szép, olyan dicséretes is s ezzel másodszalkunkben foglalkozunk. A rendezőség legközelebb föl fogja kérni felolvasástartásra az állami polgári és elemi iskola tanárait és tanítóit, a kik, hisszük, a kérelemnek szívesen eleget is tesznek.

— **Vármegyei műtépités.** Bizony több éve már, hogy Csongrádvármegye, törvényhatósági közutai legforgalmasabb szakaszainak műtűtt kiépítése érdekében egy 600000 frtos kölcsön felvételét határozta el és az államépítészeti hivatalra műtűtt kiépítési terveinek és költségvetéseinek elkészítésére utasította. A hivatal csinált is terveket, de ezeket első ízben maga a várm. közigazgatási bizottság adta vissza — mint elhibázottakat — teljes átdolgozás végett, aztán meg, mikor így átdolgozva felkerültek a kereskedelemügyi minisztériumhoz, onnan jöttek vissza azzal, hogy többfele módosításra szorulnak. A tervkészítés maga tehát két évnél többet vett igénybe és így nem esoda, ha mind-maig a kiépítetűtt tervezett műtűttjainkból mindössze a szentesi átkelési szakaszon készűtt el egy kis próba-aszfaltozás, no meg most, hogy kiépűtt Szegváron és Mindszenten egy-egy kis vasúthoz vivő szakaszocska. Most azonban nagy lépés történt a műtűttépítések fényleges foganatosítása felé. A kereskedelemügyi minisztériumtól ugyanis, — minden részletűttben jóváhagyva leérkeztek a napokban a szentes vásárhelyi és szeged-nagyváradai útszakaszok műtűttépítési tervei. Az előbbi

hogy azok lázban égnek. Kezeit kiszabadította és méltóságtejes léptekkel távozott.

Jethro Starr mintha kieserálték volna Leült, könyökét térdére támasztotta és arcát kezeibe rejtette. Gazdasszonya a felig nyitva felejtett ajtón lopva bepillantott, fejét jelentőségtelesen rázogatta és azonnal vissza vonult, nem akarván gazdáját megzavarni.

— A mitől tartottam, beteljesedett — suttogta a közvádli. — Erzelmeit nem tudta elrejteti és most ide jön hozzám, hogy segítsek rajta. Mohón leste Nolan szavait a vallatáskor — jól láttam — és most azt kívárja tőlem, hogy a vádat támogató legerősebb vallomást meggyöngögtsem. En mentesem fel ezt az embert, a ki kettőnk közt furakodott!

Göcsös nevetés tört elő arcát beárnyazó ujjai közül és a mint fölpillantott, szemében sajátságos fény villámlott meg.

Vetélytársának életét kezei közt tartotta. Megfigyelte a hatást, melyet a terhelő tanuvallomás az eskűdtekre gyakorolt; csak egy szavába kerül és az eskűdtek szent irásnak veszik. Másrészt azonban a tizenkét eskűdt oly nagybizalommal van iránta — és ezt is nagyon jól tudta — hogy csak egyetlen szavába kerül és Dick Nolan vallomása teljesen elveszti súlyát.

A gazdasszony elmondta később, hogy Jethro Starr szobájában egész éjjel világosság volt. Az ügyész egész éjjel fel s alá járt, ami különben nem volt szokása. De

akkor nem tulajdonított a dolognak valami jelentőséget.

Az ítélet hirdetés napján a tárgyalási terem egészen olyan képet mutatott, mint az előző tárgyalások alatt, ugyanaz a vádlott, ugyanazok a tanúk, ugyanazok az eskűdtek és ugyanaz a hallgatóság. Csak Sessions Eszternek megszokotti helye volt üres. A leány szándékosan nem jött el, mintha megvolna róla győződve, hogy Tom Massont elítélik és mintha nem érezne magában elég erőt arra, hogy az izalmas végtárgyalás utolsó, legizgalmasabb jelenetét végigszenvedje.

A védőügyvéd Dick Nolan vallomását a legnagyobb erőfeszítéssel sem tudta megdönteni. Jethro Starr, a ki a rendesnél halványabb volt és arcán almatlanság nyomai latszottak, el el nézegette az ügyvédet, hogy mint erőlködik a védenze érdekében. Aztán ő maga állott föl és beszélni kezdett. Eeinte kissé reszketett a hangja de a mint belemelegedett, szava is megerősödött. Csakhamar halotti csend lett a túltömött teremben, az beszéd renkivűtt hatást kelzett, az eskűdtek feszűttlen figyeltek.

— Hiszen ez védenzem, Masson mal-mara bezzel — mormogott az ősz védőügyvéd. Még pekig sokkal jobban védelmezi, mint én az előbb. Milyen gyönyörűen beszél! Mi ütött most az ügyészhez? A mióta együtt működűttünk, még soha sem mutatott ennyi érűttel.

A hosszú beszéd elhangzott. Az eskűdtek vissza vonult. Egy órai tanácskozás

után az elnök kihirdette az ítéletet. Tom Massont fölmentették.

A hír mint futó tűz terjedt e városkában és környékén.

Jethro Starr keze reszketett és ajkai vértelenek voltak, a mint kalapját vett és haza ment.

Ismét ott állott, rideg aglegényi szobájának ablakában és hallgatta a járó kelőket, a mint a utcán az esetről beszélnek. A közvélemény azt tartotta, hogy a vádlott egyedűtt Jethro Starr beszédének köszönheti életét.

Nemsokára Sessions Eszter jött sietve a bíró háza felé.

— Meg kell neki köszönnöm, akár-hogy szabadkozok is, mondá. Meg kell neki mondanom, hogy Tom és én életűttet köszönhetűttük neki. Ezt őt tette; hiszen mindenki azt mondja. Az Uristen áldja meg érte.

A leány bekopogtattott, kinyitotta az ajtót és belépett. Jethro Starr karosszékben ült és merev kinézűtt arcának még a kandalló nyugtalan lobogása sem tudott életet kölcsönözni.

— Most csak meghallgat, bíró ur — mondá Eszter. A történetek után el kellett jönnöm. A legnagyobb hálával.

A leány megakadt. A merev, hideg arc megféltette. Jethro Starr meg volt helva. Boldoggá tette a leányt, akit szeretett, nem volt ereje hozzá, hogy a saját boldogtalanságának terhét tovább hordozza.

szakaszon még decemberben megtartják a vármegye törvényhatósági bizottságának azt a közgyűlési határozatát, melylyel — a közmívelődési alap terhére — a cirkveneciai László gyermek-otthon céljaira 100 frtot szavaztak meg, a belügyminiszter jóváhagyta.

— **A szegény gyermekekért.** A ki az iskolába járó gyermekeket megfigyeli, fájdalommal tapasztalhatja, hogy azok között sok, igen sok azok száma, a kik vékony, rongyos ruhadarabokban s többnyire meztelül sietnek a tudomány igénytelen csarnokába, a hol sokkal jobb idő jár rájuk, mint otthon, a fűtetlen szobában, mert az iskolában barátságos meleg fogadja az ártatlanokat, a hol dermedező tagjaikat fölmelegíthetik. Ugy tudjuk, hogy jelenleg a községi előljáróság van hivatva az irgalmas samaritanus szerepére, azért hát tisztelettel becses figyelmébe ajánljuk a Lázárok ezen apró hadát, hogyha módjukban áll, akkor siessenek a segélyvel, mert a tél hidege átfáztatja az apró népség tagjait s tifusz betegségbe dönti őket, hogy aztán szaporítsák a temető jeltelen sírjait. Hisz szükség, hogy fölszólalásunk az érdemes előljáróságnál meghallgatásra talál s nem sokára segítve lesz a bajon.

— **Kamarai ülés.** A szegedi kereskedelmi és iparkamara, a napokban tartotta meg első, teljes ülését a saját új házában. Ez ülésen — egyebek közt — beszámolt az elnökség a csongrádmegyei háziipari akció jelen stádiumáról; továbbá — utalván az ipartörvény általános revíziójának szükségére, helyeselte véleményes jelentésében, az ezen törvény 50. §-ának módosítására szolgáló törvény-tervezetet, mivel az a szóban levő ipari érdekek megvédelmezésére alkalmas. Hogy miben állónak jelentette az elnökség a vármegyénekbeli háziipari akciót: a szűkszavú értesülés, melyet az ülésről kaptunk — nem ad róla felvilágosítást. Így csak saját legjobb tudásunk alapján mondhatjuk, hogy bizony a kezdet legkezdetén lehet ez a kérdés és — bürokratikus rendszer mellett — évek telhetnek el, míg ez a fontos ügy a megvalósulásra megéri.

— **Országos vásárunk** a jövő hó 4-én veszi kezdetét; még pedig a jószágvásár szombaton, a kirakodó vásár pedig vasárnap fog megtartatni.

— **Veszedelemes időjárás.** Az időjárás egyik szélsőségből a másikba esik. Az ősszel egy hétig tartó esőzés volt, oly annyira, hogy e miatt voltunk kétségbe esve. Azóta meg a legnagyobb szárazság uralkodik, közbe-közbe kemény hideggel. A tartós szárazság miatt szántani és vetni nem lehet. A vetések nem kelnek ki; ott pedig, a hol kikeltek, eipusztulnak. Mint halljuk, a szőlővesszőkben is hiba van. A nyári esőzések miatt a vesszők nem értek meg; most pedig a korai hideg az éretlen, vagy a félig érett vesszők rügyeit tönkretette. Ha az időjárás meg nem változik, nagy veszedelemnek, inségnek nézhetünk elé.

— **Körvadászat.** A helybeli vadásztársulat a tegnapi napon a mámai rében körvadászatot rendezett, melyen összesen 15 vadász vett részt s 11 közben 90 drb. nyul esett el. A tegnapi nap emlékezetes marad a helybeli Nimródok életében.

— **Éjszakai botrányok** divatoznak legújabbán. Részeg paraszt suhanczok azzal foglalkoznak, hogy az utcái ablakokat — san géne — beverik és — elszaladnak. A múlt hét folyamán is ezt a sportot üzték,

s több helyen beverték az ablakokat. A rendőrség, mint értesülünk, nagy buzgalmat fejt ki az ablakokat betörő csirkefogók kézrekerítésén, s alapos remény van arra, hogy az éretlen paraszt suhanczok nem sokára elfogatnak.

UTAZÁS AZ AMAZONON.

Utazás az Amazonon.

V.

Az „Atlagoas” — ez volt a hajó neve — éjjel, nappal megállás nélkül haladt felfelé az Amazonon. Több helyen roppant bővizű folyók ömlenek be az Amazonba, melyek természetes utvonatúl szolgálnak Brazília belsejébe; összekötik az Amazon vidékét ugyszólván egész Dél-Amerika belsejével. Különösen nevezetesek és bővizűek a jobbparti mellék folyók, mint Xingu, Tapajoz és a Madeira.

Szeptember 6-án d. u. 2 órakor fordult be a hajó a Rio Negró torkolatába. A folyó valóban megfelel nevének: mert vize majdnem fekete és vastag mint az olaj. De mielőtt elérték a folyó torkolatát, roppant sok apró ladikot vettek észre. Minden ladikba egy-egy halász foglalt helyet. A hal az Amazon ezen a részén roppant menységben fordul elő, egészen a folyó felszínén uszkálnak, rá sem hederítenek a hajó zakatolására. Közzelebb érve a halászokhoz, azt látták, hogy a ladikok éppen olyanok, mint nálunk a keczés csónakok. A halászok azonban nem hálóval fogják a halat: hanem nyíllal lövik. A halászok kifeszített nyíllal lesik a halat, a mint a hal felbukkan a víz színére, oly biztosan lövi bele a nyilvesszőt, hogy a hal azonnal felfordul. Alig van rá eset, hogy csak egyszer is hibázzon.

A Rio Negró torkolatánál oly gyönyörű látvány tárult szemük elé, minőt a földön többet nem lehet szemlélni. Ugyanis: a ne-

vezett folyó gyönyörű eséssel ömlik az Amazonba. A Rio Negró fekete vize alámerül az Amazon szürke vizébe és néhány méternyire ismét a felszínre kerül. A vízszínén óriási nagyságú halak viczkáudoznak, midőn a hajó befordul a Rio Negróba úgy megütődik szemben a vizeséssel, hogy a rázkodást alig lehet talpon kiállani.

Egy órahosszáig haladtak a folyón felfelén, midőn a hajó horgonyt vetett Manaos város előtt (Estadó Amazonas.) Délután 6 órakor léptek a szárazra, azonban a kikötőbe még 3 órát kellett vesztegelniök, mert a városi orvosok, minden idegen embert beoltottak és úgy bocsájtották őket a városba.

(Folyt köv.)

Felelős szerkesztő: **Eder János.**

Kiadó laptulajdonos: **Weisz Márk.**

Nyilttér.

E rovatért nem felelős

a Szerk.

Nyilatkozat.

Guttman Herman miskolci születésű, ki jelenleg Rosenberg Ede ur fizetében lett alkalmazva, tölem egy inget, lábravalót, gallért és zsebkendőt kért kölcsön, a mely fehérműeket — én úgy éljek — erőszakkal kellett tőle visszavenni. Bizony Isten, csak azon csodálkozom, hogy a Rosenberg ur, kinek fizete a provinczba olyan szerepet játszik, mint mit mondjak: a párisi „Louvre”, vagy a „Grand Magasin du Printemps” — ilyen „chajem lamot”, mint Guttman Herman alkalmazott, kinek, hogy, ha a fentebb említett ruhaneműeket nem kölcsönöztem volna, hát meztelenül lépett volna be Rosenberg ur fizetébe.

Guttman Herman persze durva gorombaságokkal köszönte meg jószívűségemet, s ezért remélem, hogy a többi kereskedőségéd urak vele nem fognak összekötődésbe lépni.

Grünvald Ignác.
segéd.

Elsőrangú hazai gyártmány.

Pontos czím:

ELSŐ MAGYAR

GAZDASÁGI GÉPGYÁR

RÉSZVÉNYTÁRSULAT

BUDAPEST.

Magyarország legnagyobb és egyedüli
gazdasági gépgyára

mely a gazdálkodáshoz szükséges

összes

gazdasági gépeket gyártja.

Rendelések megtétele előtt kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni.

Részletes árjegyzékkel

és szakszerű felvilágosítással díjmentesen szolgálunk. 10-4

Szeckavágók

Morzsolók

